

Nýjustu fréttir frá gæðahópi Gegnis

Fræðslufundur skrásetjara
4. desember 2009

Sigrún Hauksdóttir
Ragna Steinarsdóttir

Yfirlit

- Verkefni gæðahóps Gegnis
- Lagfæring á bókfræðigrunni
- Indexing
- Tilvísanir á gegnir.is...
- Lagfæring á flettilistum
- Villuboð

Fyrst talar Sigrún...

Markmið gæðahóps

- Er að auka gæði bókfræðiupplýsinga í Gegni og stuðla að aukinni skilvirkni í leitum og skráningu
- Nafnmyndastjórnunin var meginþema í vinnu gæðahóps árið 2009
- Skráningarpáttur Gegnis verður í brennidepli á næsta ári 2010
- Öll vinna gæðahóps tengist starfi skrásetjara beint og er sýnileg

Fulltrúar í gæðahópi eru:

- Dögg Hringsdóttir
- Fanney Sigurgeirsdóttir
- Hildur Gunnlaugsdóttir
- Ragna Steinarsdóttir
- Sigrún Hauksdóttir
- Þóra Sigurbjörnsdóttir

Verkefni gæðahóps

- Skilgreind verkefni yfir 30
- Meðal verkefna:
  - Endurlyklun
  - Nafnmyndastjórn
  - Kerfiskeyrslur
  - Tölfræði

Endurlyklun

- “Catagory mechanism”
- Skilgreining indexa
- Endurlyklun
- Skilgreining nýrra verkferla í kjölfar nýrrar virkni nafnmyndaskrár
  - kallaði á nýtt verklag við leiðréttingu á flettilistum

Nafnmyndastjórn

- Markmið að bæta skilvirkni í skráningu og leitum og stuðla að auknum gæðum gagnagrunnsins
- Verkbættir:
  - Sjá einnig millivísanir
  - Enduruppsetning v/ útg. 18
  - Virkja deilisvið
  - Virkja vísa
  - Greinarmerkjastjórnun vegna nafnmyndaskrár og flettilista

Kerfiskeyrslur

- Markmiðið er að auka skilvirkni við gæðastýringu bókfræðigrunnans með aðstoð ýmissa kerfiskeyrslna. Þessar keyrslur eru nú þegar til í kerfinu en eftir er að virkja keyrslurnar og finna rétt verklag. Þegar keyrslurnar eru tilbúnar þarf að vinna handvirkt úr listunum.
- Verkefni:
  - Gátun óvirkra vefslóða
  - Stofnanir – listi yfir ný höfuð
  - Samræmdir titlar – listi yfir ný höfuð
  - Landfræðiheiti – listi yfir ný höfuð
  - Global lagfæringar

Tölfræði

- Markmið með tölfræðiverkefninu er að skilgreina og þróa aðferðir sem lýsa bókfræðigrunni Gegnis og störfum skrásetjara
- Verkefni:
  - Fyrsti áfangi – talnagögn sem lýsa bókfræðigrunni Gegnis sem heild
  - Annar áfangi – talnagögn sem lýsa framlagi einstakra safna til bókfræðigrunnansins

Önnur verkefni

- Markmið að bæta skilvirkni í skráningu og leitum
- Verkbættir:
  - Þekkingarmiðlun - miðla nauðsynlegum upplýsingum frá gæðahópi til skrásetjara og til þeirra sem tengja eintök við bókfræðifærslur
  - Laga OCLC fixið
  - Eyða BIB færslum – einföldun
  - Efnisorð náttúrufræðisafna
  - Breyting á MARC formatinu í ritraðarsviðum
  - Lagfæring villuboða

Verkefni í farvatninu...

- Gæðahópur hefur kortlagt gegnumgangandi galla í eldri færslum og undirbúið breytingar
  - Breytingarnar verða sýnilegar eftir næstu indexingu

Lagfæring á bókfræðigrunni

- Vélræn lagfæring á bókfræðigrunni
  - Stór áfangi í að samræma bókfræðigögnin
- Vinnusparnaður
  - Fækka handvirkum lagfæringum
- Villuboð verða færri og þau sem eftir eru verða marktækari
- Gæði gagnanna aukast

Hvað verður gert?

- Lagfæra gamlar myndir
- Breyta sviði 007 t → ta
- Eyða óþörfum sviðum
- Bæta inn gegnumgangandi atriðum, aðalega í 008 sviðið
- Eyða DOBIS halanum
- Mismunandi forsagnir eru fyrir bækur (FMT=BK), greinar, (FMT=GR) og tónlist (FMT=MU)

Indexing

- Rafrænt efni
- Ritraðir
  - Breytingar á ritraðarsviðum í MARC staðlinum krefjast breytinga á leitum
- Nýir indexar
  - WTY = Rafrænt efni
  - WMA = Markhópskóðun
  - WMU = Tónlistarefni

Nýir indexar, frh.

- Eftir indexun Gagnis á næstunni verður hægt að afmarka leitir við notendahópa
  - Sæti 22 úr 008-sviði:
    - Börn, unglingar, fullorðnir o.s.frv.
- Einnig verður hægt að leita að tónlistartegund
  - Sæti 18-19 í sviði 008 fyrir tónlist (FMT=MU)
    - Djass, sönötur, óperur o.s.frv.
- Þessir nýju indexar verða aðgengilegir í orðaleit (finna) starfsmanna og í skipanaleit

Rafrænt efni

- Krafa frá söfnunum
- Sérstakt “expand” notað til að skilgreina rafræna efnið svo mögulegt sé að leita eftir:
  - Opnu efni (hvar.is og fleira)
  - Efni í áskrift
  - Takmarka eftir tegund efnis
  - Finna rafrænt efni í sýndargrunnum safna

Og svo talar Ragna...

Yfirlit

- Birting tilvísana á gegnir.is og í leitarþætti starfsmanna
- Sameining efnisorða í flettilistum í leitarþætti starfsmanna
- Lagfæring villuboða

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

- Nafnmyndafærslur sýnilegar og réttar á gegnir.is
- Einungis er hægt að komast í tilvísanir úr flettilistum
  - Valdir með því að haka við undir leitarglugganum

SKRIFAÐU LEITARORD [á](#) [é](#) [ð](#) [í](#) [ó](#) [ú](#) [ý](#) [þ](#) [æ](#) [ö](#)

Dæmi

Höfundalisti A-Ö Titlalisti A-Ö Efnislisti A-Ö eða Orðaleit

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

Leit að efnisorði í flettileit:
Rúmfræði

SKRIFAÐU LEITARORD

rúmfræði

Dæmi Höfundalisti A-Ö Titlalisti A-Ö Efnislisti A-Ö

Gegnir > Leitarsvið : Efni

Niðurstöður

Fjöldi	Færsla
99+	Rúmfræði - meira?
63	Rúmfræði
1	Rúmlega
3	Rúmskyn
2	Rúmskynjun
3	Rúmskynjun
27	Rúmteikning - meira?
9	Rúmteppi
1	Rúmteppi - meira?
1	Rúmþyngdarmælingar

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

- Smeltt á meira-takkann og þá birtist færslan

Tilvísanir	
Færslunúmer	000053019
Aðalhöfuð	Rúmfræði
Viðara heiti	Stærðfræði
þrengra heiti	Lögun hluta
þrengra heiti	Evklíðsk rúmfræði
þrengra heiti	Deildarúmfræði
þrengra heiti	Flatarmál
þrengra heiti	Hnitarúmfræði
þrengra heiti	Hornafræði
þrengra heiti	Samhverfni
Sjá einnig	Teiknifræði
Uppfæra	Y

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

- Ef smeltt er á fyrirsögnina til vinstri, (upplýst þrengra heiti, t.d. við Hornafræði), færurumst við aftur í flettilista:

Niðurstöður

Fjöldi Færsla

[Hornafræði - meira?](#)

9 Public Note: UL: Notað um þá grein stærðfræði sem fjallar um þríhyrninga og hornaföll

[Hornaföll - meira?](#)

Sjá: [Hornafræði](#)

1 [Hornbacher, Marya](#)

3 [Hornbjarg - meira?](#)

1 [Hornbjargsviti](#)

1 [Hornblower, Horatio \(Fictitious character\) -- Fiction](#)

1 [Hornbrekka \(Skagafjarðarsýsla\)](#)

1 [Hornby, Nick](#)

1 [Hornby, Nick. High fidelity](#)

2 [Horne, Lena, 1917-](#)

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

- Ef við smellum á Hornafræði (hægra megin) fáum við færslurnar upp:

Gegnir > Hornafræði skilaði 9 niðurstöðum og birtar eru 1-9

Niðurstöður leitar sem hægt er að raða eftir höfundum, titli eða útgáfuári

Veldu röðun | eftir ...
Raðað eftir: Ári ▾ svo Höfundum

Afmarka leit Setja á lista Vista / Senda Prenta
Merkja allar Afmerkja allar Skoða merktar

Niðurstöður á skjá
[10](#) [20](#) [30](#) [50](#)

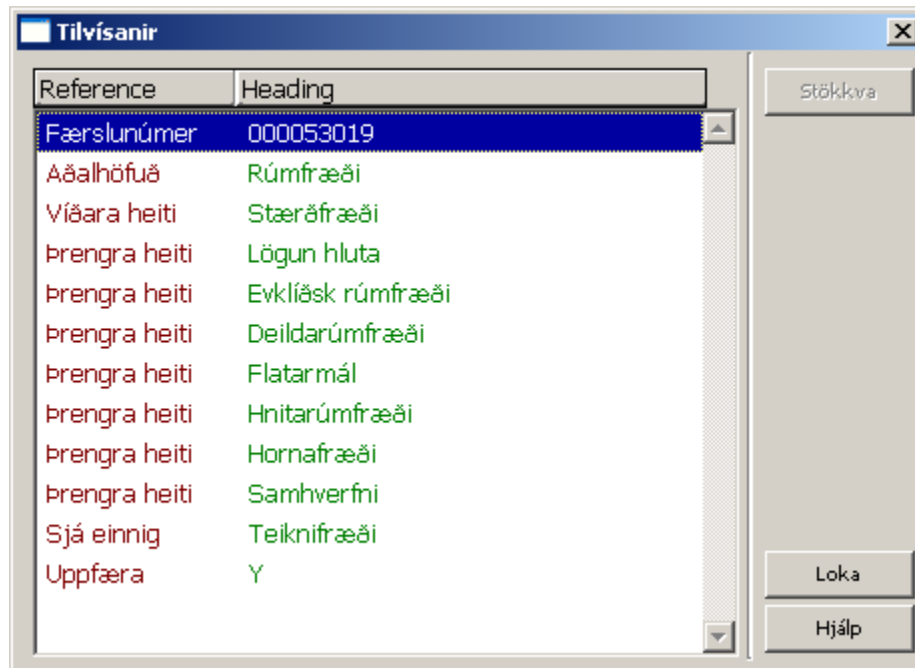
< Fyrri 1 Næsta >

Nr.	Tegund efnis	Höfundur	Titill	Ár ▾
1	☐ Bók	Lawlor, Graham	Maths. Higher level /	2003
2	☐ Bók	Jón Hafsteinn Jónsson 1928	Stæ 373 /	2000
3	☐ Bók	Abbott, P.	Trigonometry /	1998
4	☐ Myndefni		Sines and cosines 3 addition formulas /	1994
5	☐ Bók	Keedy, Mervin Laverne	Algebra and trigonometry /	1993
6	☐ Bók	Franz Árni Siemsen 1956	Vektorar : þríhyrningareikningur, hornafræði /	1985
7	☐ Bók	Phillips, Frank Coles, 1902-	The use of stereographic projection in structural geology.	1971
8	☐ Bók	Hammond, Jacques Redway	Concise spherical trigonometry : with applications and reviews of solid geometry and plane trigon	1943
9	☐ Bók	Ólafur Danielsson 1877-1957	Kenslubók í hornafræði /	1923

< Fyrri 1 Næsta >

Tilvísanir úr nafnmyndaskrá

- Svona lítur færslan út í starfsmannaaðgangi (smelltt á “nánar” takkann)

Sameining flettilista

- Category mechanism er varnarmekanismi tengdur nafnmyndaskrá. Hann kemur í veg fyrir að nafnmyndaskráin vinni á óskyldum sviðum í bókfræðigrunni, t.d. á milli efnisorða og titla
  - Við munum öll eftir dæmunum þegar umfjöllun um Svartfugl Gunnars Gunnarssonar varð að “Svartfuglaætt” og Vogar Einars Benediktssonar urðu að “Víkum”

Sameining flettilista

- Category mechanism gerir það að verkum að nú raðast flettilistar eftir sviðum. Nú er hvert svið með sér línu: 690, 693, 696, 650 4

Flettilisti: Efnisorð (öll) Taka með BIB/HOL uppl.

Hvar á að byrja? Þjóðareinkenni

Enter Include Text:

Áfram Hreinsa

# Docs	Ref.	Headings	Auth. info.
1		Þjóðareign : Þýðing og áhrif stjórnarskrárákvæðis um þjóðareign á auðlindum sjávar	
47		Þjóðareinkenni	
24		Þjóðareinkenni	
19		Þjóðareinkenni	AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
99+		Þjóðaréttur	AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
99+		Þjóðaréttur	

Viðgerðir á flettilistum

- Viðgerðir felast í því að breyta sviðsheitum úr 690/693/696 í 650 4
- Það er of viðamikið verkefni til að vinna handvirkt ef margar færslur eru undir
- Starfsmenn Landskerfis bókasafna fundu leið til að gera þessa lagfæringu í sérstakri breytingakeyrslu – en í litlum skömmtum og einungis eitt orð í einu

Viðgerðir á flettilistum

- Verkferlið er seinlegt og flókið, Gegnir ræður einungis við lítinn fjölda í einu, annars hægir um of á kerfinu
- Ragna vistar ákveðin orð sem Fanney í Landskerfi setur í breytingakeysrslu
- Búið er að lagfæra nokkra stóra pósta
  - Breskar bókmenntir, Skáldsögur, Ljóð o.fl.

Vélrænar viðgerðir - dæmi

1	Skáldsnilld Laxness	
99+	Skáldsögur	AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
	Skáldsögur	
1	Skáldsögur Jóns Thoroddsens	
2	Skáldsögur og ástir	

Hér sést auða línan þar sem áður voru orð í sviði 690

Handvirkar viðgerðir

- Skrásetjarar á Landsbókasafni og fleiri lagfæra handvirkt þau orð sem færri en 20-25 færslur eru undir
- Við rekjum okkur í gegnum bókstafina og vinnum út frá samþykktum efnisorðaráðs

1	Kjarnholt (býli)	AUT (ICE10), 151 , bab, UPD=Y, 51
99+	Kjarnorka	AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
23	Kjarnorka	
1	Kjarnorka og kvenhylli	

Handvirkar viðgerðir – dæmi

1	Gyðinga saga. Pilatusar saga		
	Gyðingahatur		
	Gyðingahatur		
	+	Gyðingahatur	AUT (ICE10), 450 4, bab, UPD=N, 50
99+	Gyðingaofsóknir		AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
6	Gyðingaofsóknir		
99+	Gyðingar		AUT (ICE10), 150 4, bab, UPD=Y, 50
99+	Gyðingar		

Hér er búið að lagfæra Gyðingahatur sem er vikorð undir Kynpáttafordómar

Lagfæring villuboða

- Átak hefur verið gert í lagfæringu óréttmætra villuboða
  - Tungumálakóðar
  - Samræmdur titill í sviði 240
  - Ritraðir í 490 1
  - Greinifærslur
  - Rafrænt efni
  - Listi yfir leiðréttingar á villuboðum verður settur á vef Landskerfis ásamt glærum frá fundinum

Hjálpin uppfærð

- Búið er að uppfæra hjálpina á gegnir.is